

HOTĂRÂREA CURȚII

12 septembrie 2000*

Cauza C-359/97

Comisia Comunităților Europene împotriva Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord

„Neîndeplinirea obligațiilor – Articolul 4 alineatul (5) din A șasea Directivă TVA – Punerea la dispoziție a drumurilor contra plății unei taxe – Neimpozitarea cu TVA – Regulamentele (CEE, Euratom) nr. 1552/89 și 1553/89 – Resurse proprii provenite din TVA”

În cauza C-359/97,

Comisia Comunităților Europene, reprezentată de doamna H. Michard și domnul B. Doherty, membri ai Serviciului juridic, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg, la biroul domnului C. Gómez de la Cruz, membru al aceluiași serviciu, Centre Wagner, Kirchberg,

reclamantă,

împotriva

Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, reprezentat de domnul J. E. Collins, Assistant Treasury Solicitor, în calitate de agent, asistat de domnii G. Barling, QC, și D. Anderson, barrister, cu domiciliul ales în Luxemburg, la sediul Ambasadei Regatului Unit, 14, boulevard Roosevelt,

pârât,

având ca obiect constatarea faptului că, neimpozitând cu TVA taxele percepute pentru drumurile și podurile supuse taxelor de drum din Regatul Unit, contrar dispozițiilor articolului 2 și ale articolului 4 alineatele (1), (2) și (5) din A Șasea Directivă 77/388/CEE a Consiliului din 17 mai 1977 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – sistemul comun de taxă pe valoarea adăugată: bază unitară de evaluare (JO L 145, p. 1), și prin nepunerea la dispoziția Comisiei a sumelor din resursele proprii și din dobânzile pentru întârziere ca urmare a acestei încălcări, Regatul Unit nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul Tratatului CE,

CURTEA,

compusă din domnii G. C. Rodríguez Iglesias, președinte, J. C. Moitinho de Almeida (raportor), L. Sevón și R. Schintgen, președinți de cameră, P. J. G. Kapteyn, C. Gulmann, J.-P. Puissechet, P. Jann, H. Ragnemalm, V. Skouris și doamna F. Macken, judecători,

* Limba de procedură: engleza.

avocat general: domnul S. Alber,

grefier: doamna D. Louterman-Hubeau și domnul H. A. Rühl, administratori principali,

având în vedere raportul de ședință,

după ascultarea susținerilor orale ale părților în ședința din 23 noiembrie 1999,

după ascultarea concluziilor avocatului general, prezentate în ședința din 27 ianuarie 2000,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin cererea introductivă depusă la grefa Curții la 21 octombrie 1997, Comisia Comunităților Europene a introdus, în temeiul articolului 169 din Tratatul CE (devenit articolul 226 CE), o acțiune având ca obiect constatarea faptului că, neimpozitând cu TVA taxele percepute pentru drumuri și poduri în Regatul Unit, contrar dispozițiilor articolului 2 și ale articolului 4 alineatele (1), (2) și (5) din A Șasea Directivă 77/388/CEE a Consiliului din 17 mai 1977 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – sistemul comun de taxă pe valoarea adăugată: bază unitară de evaluare (JO L 145, p. 1, denumită în continuare „A șasea Directivă”), și nepunând la dispoziția Comisiei sumele din resursele proprii și din dobânzile pentru întârziere ca urmare a acestei încălcări, Regatul Unit nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul Tratatului CE.

Cadrul juridic

2 În temeiul articolului 2 din A șasea Directivă:

„Taxa pe valoarea adăugată se aplică:

1. livrărilor de bunuri și prestațiilor de servicii efectuate cu titlu oneros pe teritoriul țării de către o persoană plătitoare de impozit care acționează în această calitate;

2. importurilor de bunuri.”

3 În conformitate cu articolul 4 alineatele (1), (2) și (5) din A șasea Directivă:

„(1) Persoană plătitoare de impozit înseamnă orice persoană care desfășoară în mod independent, în orice loc, una dintre activitățile economice menționate la alineatul (2), indiferent de scopul sau rezultatele activității respective.

(2) Activitățile economice menționate la alineatul (1) cuprind toate activitățile producătorilor, ale comercianților sau ale prestatorilor de servicii, inclusiv activitățile miniere, agricole și

profesionale. Exploatarea bunurilor corporale sau necorporale cu scopul obținerii unui venit cu caracter permanent se consideră, de asemenea, activitate economică.

...

„(5) Statele, autoritățile regionale și locale, precum și alte organisme de drept public, nu sunt considerate persoane plătitoare de impozit în ceea ce privește activitățile sau operațiunile pe care le desfășoară în calitate de autorități publice, chiar și în cazul în care acestea percep redevențe, taxe, contribuții sau plăți legate de aceste activități sau operațiuni.

Totuși, atunci când efectuează astfel de activități sau operațiuni, acestea sunt considerate plătitoare de impozit în ceea ce privește respectivele activități sau operațiuni, în măsura în care neimpozitarea lor ar conduce la denaturări grave ale concurenței.

În orice caz, organismele menționate anterior sunt considerate plătitoare de impozit, în special în ceea ce privește operațiunile enumerate în Anexa D și în măsura în care acestea nu sunt neglijabile.

Statele membre pot considera activitățile acestor organisme care sunt scutite în temeiul articolului 13 sau 28 drept activități exercitate în calitate de autorități publice.”
[TRADUCERE NEOFICIALĂ]

4 Este cunoscut faptul că activitatea care constă în punerea la dispoziție a unei infrastructuri rutiere în urma achitării unei taxe nu intră sub incidența niciunei operațiuni menționate în Anexa D la A șasea Directivă.

5 În conformitate cu articolul 13 partea B din A șasea Directivă:

„Fără a aduce atingere altor dispoziții comunitare, statele membre scutesc, în condiții pe care acestea le stabilesc în scopul asigurării aplicării corecte și directe a scutirilor prevăzute în continuare și al prevenirii oricăror eventuale cazuri de fraudă, evaziune și abuz:

...

b) arendarea și închirierea bunurilor imobile, cu excepția:

1. operațiunilor de cazare, astfel cum sunt definite în legislația statelor membre, care sunt efectuate în cadrul sectorului hotelier sau al sectoarelor cu o funcție asemănătoare, inclusiv taberele de vacanță sau terenurile amenajate pentru a fi utilizate ca locuri de camping;
2. închirierii de spații pentru parcare a vehiculelor;
3. închirierii de echipamente și mașini fixate definitiv;
4. închirierii de case de bani.

Statele membre pot prevedea excluderi suplimentare din sfera de aplicare a acestei scutiri;

...” [TRADUCERE NEOFICIALĂ]

6 Regulamentul (CEE, Euratom) nr. 1553/89 al Consiliului din 29 mai 1989, privind regimul unitar definitiv de colectare a resurselor proprii provenite din taxa pe valoarea adăugată (JO L 155, p. 9, ediție specială în limba română, 01/vol. 1, p. 80), care a înlocuit, de la 1 ianuarie 1989, Regulamentul (CEE, Euratom, CECO) nr. 2892/77 al Consiliului din 19 decembrie 1977 de aplicare, pentru resursele proprii provenite din taxa pe valoarea adăugată, a Deciziei din 21 aprilie 1970 privind înlocuirea contribuțiilor financiare ale statelor membre cu resurse proprii Comunităților (JO L 336, p. 8), astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (CECO, CEE, Euratom) nr. 3735/85 al Consiliului din 20 decembrie 1985 (JO L 356, p. 1), prevede, la articolul 1:

„Resursele TVA rezultă din aplicarea coeficientului unitar, stabilit conform Deciziei 88/376/CEE, Euratom, la baza determinată în conformitate cu prezentul regulament.”

7 Conform articolului 2 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1553/89:

„Baza resurselor TVA se determină pornind de la operațiunile impozabile prevăzute la articolul 2 din Directiva 77/388/CEE a Consiliului din 17 mai 1977 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – sistemul comun de taxă pe valoarea adăugată: baza unitară de evaluare, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva 84/386/CEE, cu excepția operațiunilor care beneficiază de scutire conform articolelor 13–16 din directiva menționată.”

8 Regulamentul (CEE, Euratom) nr. 1552/89 al Consiliului din 29 mai 1989 de aplicare a Deciziei 88/376/CEE, Euratom, privind sistemul resurselor proprii ale Comunităților (JO L 155, p. 1), aplicabil de la 1 ianuarie 1989, care a abrogat Regulamentul (CEE, Euratom, CECO) nr. 2891/77 al Consiliului din 19 decembrie 1977 de aplicare a Deciziei din 21 aprilie 1970 privind înlocuirea contribuțiilor financiare ale statelor membre cu resurse proprii Comunităților (JO L 336, p. 1), astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (CECO, CEE, Euratom) nr. 1990/88 al Consiliului din 30 iunie 1988 (JO L 176, p. 1), prevede, la articolul 9 alineatul (1):

„În conformitate cu procedura stabilită la articolul 10, fiecare stat membru va înscrie resursele proprii în contul de credit deschis în acest scop în numele Comisiei la Trezoreria de care aparține sau la organismul pe care l-a desemnat.”

9 În temeiul articolului 11 din Regulamentul nr. 1552/89:

„Orice întârziere în efectuarea înscrierilor în contul prevăzut la articolul 9 alineatul (1) generează plata, de către statul membru în cauză, a unei dobânzi a cărei rată este egală cu rata dobânzii aplicate la data scadenței pe piața monetară a statului membru în cauză, pentru finanțările pe termen scurt, majorate cu două puncte procentuale. Această rată se mărește cu 0,25 puncte pentru fiecare lună de întârziere. Rata astfel mărită este aplicabilă întregii perioade de întârziere.” [TRADUCERE NEOFICIALĂ]

Procedura precontencioasă

Cu privire la procedura referitoare la A șasea Directivă

10 Prin scrisoarea din 27 martie 1987, Comisia a adus la cunoștința Regatului Unit argumentele sale în favoarea neimpozitării cu TVA a taxei de drum.

11 Autoritățile din Regatul Unit au răspuns, la 3 iulie 1987, că nu puteau întreprinde modificarea sistemului britanic al TVA înainte ca problema să fie examinată în cadrul comitetului TVA, creat de directivele TVA.

12 Prin scrisoarea din 20 aprilie 1988, Comisia a informat Guvernul Regatului Unit că aceasta considera neimpozitarea cu TVA a taxelor de drum percepute pentru utilizarea drumurilor, tunelurilor și podurilor în Regatul Unit ca fiind contrară articolelor 2 și 4 din A șasea Directivă. În conformitate cu articolul 169 din tratat, aceasta a pus Guvernul Regatului Unit în întârziere, pentru a-și prezenta observațiile sale în legătură cu acest subiect în termen de două luni.

13 Autoritățile din Regatul Unit au răspuns la 21 iulie 1988 că încasarea taxelor de drum în Regatul unit nu intra sub incidența sferei de aplicare a celei de-A șasea Directive, având în vedere articolul 4 alineatul (5) din aceasta.

14 Considerând că explicațiile furnizate de autoritățile din Regatul Unit nu erau satisfăcătoare, prin scrisoarea din 10 august 1989, Comisia a adresat Guvernului Regatului Unit un aviz motivat, concluzionând, în special, că Regatul Unit nu respecta obligațiile care decurg din A șasea Directivă. În consecință, aceasta a solicitat statului membru în cauză să adopte, în termen de două luni, măsurile necesare pentru a se conforma obligațiilor menționate.

15 Prin scrisoarea din 8 decembrie 1989, autoritățile din Regatul Unit au răspuns că își mențineau punctul de vedere conform căruia organismele care pun infrastructurile rutiere la dispoziția utilizatorilor prin intermediul plății unei taxe erau organisme de drept public și încasau taxele în calitate de autorități publice, astfel încât beneficiau de scutirea prevăzută la articolul 4 alineatul (5) din A șasea Directivă.

Cu privire la procedura referitoare la sistemul resurselor proprii

16 Prin scrisoarea din 27 noiembrie 1987, Comisia a atras atenția autorităților din Regatul Unit cu privire la reglementarea comunitară referitoare la resursele proprii ale Comunităților. Regatul Unit a fost invitat să verifice dacă, în urma neimpozitării cu TVA a taxelor de drum, sumele din resursele proprii care provin din TVA (denumite în continuare „resurse proprii TVA”) plătite pentru exercițiile financiare 1984, 1985 și 1986 erau insuficiente și, după caz, să pună la dispoziția Comisiei sumele care lipseau.

17 Niciun calcul nu a fost trimis drept răspuns la această scrisoare.

18 Prin scrisoarea de punere în întârziere din 31 ianuarie 1989, Comisia a inițiat procedura prevăzută la articolul 169 din tratat. În această scrisoare, Comisia a solicitat, în special, autorităților din Regatul Unit să efectueze calculele necesare pentru a stabili sumele din

resurse proprii TVA, pe care nu le plățiseră pentru exercițiile financiare 1984–1986 și să îi plătească aceste sume, majorate cu dobânzi pentru întârziere, începând cu 31 martie 1988. De asemenea, Comisia a solicitat ca, pentru anii ulteriori anului 1986, calculele necesare să fie efectuate pentru a stabili sumele din resurse proprii datorate în fiecare an și ca aceste sume să fie puse la dispoziția sa, cel târziu în prima zi lucrătoare din luna august a anului următor, majorate, după caz, cu dobânzi pentru întârziere.

19 În răspunsul lor din 23 martie 1989, autoritățile din Regatul Unit au precizat că, în opinia lor, operațiunile în cauză erau scutite de TVA în temeiul articolului 4 alineatul (5) din directivă.

20 Deoarece acest răspuns nu a fost considerat satisfăcător, Comisia a susținut, de asemenea, prin avizul motivat din 10 august 1989, menționat la punctul 14 din prezenta hotărâre, faptul că Regatul Unit nu a respectat reglementarea comunitară referitoare la resursele proprii.

21 Comisia a introdus prezenta acțiune deoarece explicațiile Guvernului Regatului Unit, conținute în scrisoarea din 8 decembrie 1989, menționată la punctul 15 din prezenta hotărâre, nu au fost considerate satisfăcătoare, atât în ceea ce privește obiecția întemeiată pe nerespectarea celei de-A șasea Directive, cât și în ceea ce privește obiecția întemeiată pe nerespectarea reglementării comunitare privind resursele proprii.

Cu privire la admisibilitate

22 Guvernul Regatului Unit subliniază faptul că faza precontencioasă a prezentei proceduri a durat mai mult de zece ani, din care aproape opt ani reprezintă perioada între răspunsul Regatului Unit la avizul motivat și introducerea cererii.

23 Această perioadă este, în opinia sa, excesivă, în special având în vedere faptul că Comisia nu urmărește doar constatarea de către Curte a neîndeplinirii de către Regatul Unit a obligațiilor în temeiul celei de-A șasea Directive, ci și obligarea acestuia din urmă la plata sumelor din resurse proprii TVA, începând cu exercițiul financiar 1984, majorate cu dobânzi pentru întârziere.

24 Prin urmare, Curtea ar trebui să declare acțiunea inadmisibilă, în măsura în care aceasta are ca scop pronunțarea unei decizii referitoare la perioada anterioară hotărârii.

25 În acest context, Guvernul Regatului Unit amintește faptul că, în trecut, Curtea a considerat că durata excesivă a procedurii precontencioase prevăzute la articolul 169 din tratat poate încălca dreptul la apărare și poate constitui astfel un motiv de inadmisibilitate (Hotărârea din 16 mai 1991, Comisia/Țările de Jos, C-96/89, Rec., p. I-2461, punctul 16). În plus, în cazul în care cererea acestei instituții ar fi acceptată, prejudiciul care ar rezulta pentru Regatul Unit ca urmare a comportamentului Comisiei ar fi considerabil și nu ar putea fi evitat de către acest stat membru (a se vedea, de exemplu, Hotărârea din 16 mai 1991, Comisia/Țările de Jos, citată anterior, punctul 17).

26 În primul rând, resursele proprii pretinse au o valoare mult mai mare decât în cazul în care procedura ar fi fost inițiată într-un termen rezonabil. În al doilea rând, Regatul Unit nu are

nicio perspectivă de a recupera *a posteriori* TVA-ul care ar fi necesar pentru a compensa deficitul sau pentru a recupera TVA-ul plătit de utilizatorii de drumuri care ar fi trebuit să plătească acest TVA pentru taxele de drumuri începând cu anul 1984. Prin urmare, ar rezulta o sarcină pentru Ministerul Finanțelor. În al treilea rând, Regatul Unit s-ar confrunta cu un volum semnificativ de dobânzi pentru întârziere, care ar fi putut fi evitat cu ușurință dacă procedura s-ar fi încheiat într-un termen rezonabil. În al patrulea rând, necesitatea certitudinii juridice și, având în vedere tăcerea îndelungată a Comisiei, așteptările legitime ale Regatului Unit ar face ca inițierea unei acțiuni cu scopul de a obține un astfel de rezultat în prezenta procedură să fie abuzivă. În ultimul rând, calculul resurselor proprii în cauză depinde de ipoteze imprecise și imposibil de verificat.

27 În subsidiar, Regatul Unit susține că, în cazul în care Curtea ar trebui să respingă argumentele sale în ceea ce privește admisibilitatea și argumentele cu privire la fond, aceasta ar trebui atunci să limiteze efectele hotărârii sale în timp, astfel încât Regatul Unit să nu fie făcut responsabil de consecințele, în special financiare, ale neîndeplinirii obligațiilor sale din trecut, care constau în faptul de a nu fi încasat TVA-ul pentru taxele de drumuri.

28 În primul rând, este necesar să se amintească faptul că, deși, în conformitate cu jurisprudența Curții, prevederile articolului 169 din tratat trebuie să se aplice fără să existe obligația Comisiei de a respecta un anumit termen, din aceeași jurisprudență rezultă că, în anumite cazuri, o durată excesivă a procedurii precontencioase prevăzute la articolul 169 poate spori dificultatea statului în cauză de a respinge argumentele Comisiei și astfel poate încălca dreptul la apărare (Hotărârea din 16 mai 1991, Comisia/Țările de Jos, citată anterior, punctele 15 și 16).

29 Cu toate acestea, în prezenta cauză, Guvernul Regatului Unit nu a dovedit și nici nu a susținut că durata neobișnuită a procedurii ar fi afectat modul în care acesta și-a organizat apărarea.

30 În continuare, astfel cum a evidențiat Comisia la ședință, fără a fi contrazisă, Republica Franceză solicitase, între altele, acestei instituții să amâne decizia de a introduce o acțiune împotriva sa, cu scopul de a permite examinarea regimului TVA aplicabil tunelului de sub Canalul Mânecii. Or, conform explicațiilor furnizate de Comisie, introducerea unor acțiuni împotriva diferitelor state membre în cauză a fost amânată cu scopul de a asigura o uniformitate a abordării în toate cazurile. Procedând astfel, Comisia nu a exercitat într-un mod contrar tratatului puterea de apreciere pe care o deține în temeiul articolului 169 din tratat.

31 În cele din urmă, în ceea ce privește consecințele financiare prejudiciabile, la care face trimitere Guvernul Regatului Unit, acesta le-ar fi putut evita prin punerea la dispoziția Comisiei a sumelor solicitate, exprimându-și totodată rezervele referitoare la temeinicia argumentelor acestei instituții (a se vedea, în acest sens, Hotărârea din 16 mai 1991, Comisia/Țările de Jos, citată anterior, punctul 17).

32 În aceste condiții, este necesar să se respingă cererea Guvernului Regatului Unit care urmărește să declare prezenta acțiune ca fiind inadmisibilă, în măsura în care se referă la perioada anterioară hotărârii.

33 În ceea ce privește cererea subsidiară a Guvernului Regatului Unit, care urmărește limitarea în timp a efectelor hotărârii, aceasta presupune constatarea de către Comisie a pretensei neîndepliniri a obligațiilor. Prin urmare, este necesar să se examineze cererea pe fond, înainte de a aborda, după caz, problema limitării în timp a efectelor hotărârii.

Cu privire la fond

34 Prin acțiunea sa, Comisia reproșează Regatului Unit, pe de o parte, faptul că nu a respectat dispozițiile celei de-A șasea Directive, prin neimpozitarea cu TVA a taxelor de drumuri percepute în schimbul utilizării drumurilor și a podurilor supuse taxelor de drum și, pe de altă parte, că nu a respectat reglementarea referitoare la sistemul resurselor proprii ale Comunităților, neplătind la bugetul comunitar resursele proprii TVA aferente sumelor care ar fi trebuit percepute cu titlu de TVA pentru taxele respective.

Cu privire la prima obiecție

35 Conform Comisiei, punerea la dispoziție a unor infrastructuri rutiere prin intermediul achitării unei taxe de drum de către utilizator constituie o activitate economică în sensul articolelor 2 și 4 din A șasea Directivă. Activitatea respectivă ar trebui să fie considerată drept o prestare de servicii efectuată de către o persoană plătitoare de impozit, în cadrul exploatarei unui bun, cu scopul de a obține venituri cu caracter permanent, în sensul articolului 4 alineatele (1) și (2) din A șasea Directivă.

36 Faptul că această activitate este exercitată, după cum este cazul în Regatul Unit, de către operatori publici sau privați, conform unui regim special, nu poate, în opinia acesteia, să excludă operațiunile în cauză din sfera de aplicare a celei de-A șasea Directive.

37 În această privință, Comisia subliniază că, în conformitate cu articolul 4 alineatul (5) primul paragraf din A șasea Directivă, organismele de drept public nu sunt considerate persoane plătitoare de impozit doar în ceea ce privește activitățile sau operațiunile pe care le desfășoară în calitate de autorități publice. Or, acest lucru nu este valabil în cazul activității în litigiu, care nu intră sub incidența responsabilităților specifice puterii publice, care nu pot să fie delegate în niciun caz unor organisme private, în timp ce norma conform căreia organismele de drept public nu sunt plătitoare de impozit trebuie să fie neapărat interpretată în mod strict.

38 În plus, excepția prevăzută de dispoziția vizată la punctul precedent nu poate, în orice caz, să fie invocată decât în ipoteza în care activitatea în litigiu este exercitată de către un organism de drept public.

39 Este necesar să se sublinieze, de la început, faptul că A șasea Directivă atribuie TVA-ului o sferă de aplicare foarte extinsă, vizând, la articolul 2, referitor la operațiunile impozabile, pe lângă importurile de bunuri, livrările de bunuri și prestările de servicii efectuate cu titlu oneros pe teritoriul țării și definind, la articolul 4 alineatul (1), o persoană plătitoare de impozit ca fiind orice persoană care desfășoară, în mod independent, o activitate economică, indiferent de scopul și rezultatele activității respective (Hotărârea din 26 martie 1987, Comisia/Țările de Jos, 235/85, Rec., p. 1471, punctul 6).

40 Noțiunea de activități economice este definită la articolul 4 alineatul (2) din A șasea Directivă ca incluzând toate activitățile desfășurate de producători, comercianți sau de prestatori de servicii. Exploatarea bunurilor corporale sau necorporale cu scopul obținerii unor venituri cu caracter permanent se consideră, de asemenea, activitate economică.

41 Analiza acestor definiții evidențiază amplitudinea sferei de aplicare a noțiunii de activități economice și caracterul obiectiv al acesteia, în sensul că activitatea este considerată în sine, independent de scopul sau de rezultatele acesteia (Hotărârea din 26 martie 1987, Comisia/Țările de Jos, citată anterior, punctul 8).

42 Având în vedere întinderea sferei de aplicare a noțiunii de activități economice, este necesar să se constate că operatorii din Regatul Unit, în măsura în care pun la dispoziția utilizatorilor, contra cost, o infrastructură rutieră, îndeplinesc o activitate economică în sensul celei de-A șasea Directive.

43 Dat fiind caracterul obiectiv pe care îl are noțiunea de activități economice, faptul că activitatea menționată la punctul precedent constă în exercitarea unor funcții conferite și reglementate de lege, în interes general, este irelevant. Într-adevăr, articolul 6 din A șasea Directivă prevede în mod expres impozitarea în regimul TVA a anumitor activități desfășurate în temeiul legii (Hotărârea din 26 martie 1987, Comisia/Țările de Jos, citată anterior, punctul 10).

44 De asemenea, este necesar să se sublinieze faptul că, în conformitate cu jurisprudența Curții (a se vedea, în special, Hotărârea din 8 martie 1988, Apple and Pear Development Council, 102/86, Rec., p. 1443, punctul 12, și Hotărârea din 16 octombrie 1997, Fillibeck, C-258/95, Rec., p. I-5577, punctul 12), noțiunea de prestare de servicii efectuată cu titlu oneros, în sensul articolului 2 punctul 1 din A șasea Directivă, presupune existența unei legături directe între serviciul efectuat și contravaloarea primită.

45 Or, astfel cum a subliniat în mod întemeiat Comisia, punerea la dispoziție a unei infrastructuri rutiere prin intermediul achitării unei taxe de drum este în conformitate cu această definiție. Utilizarea infrastructurii rutiere este subordonată plății unei taxe de drum, a cărei valoare variază, în special, în funcție de categoria de vehicule utilizată și de distanța parcursă. Prin urmare, există o relație directă și necesară între serviciul prestat și contravaloarea pecuniară primită.

46 În aceste condiții, punerea la dispoziție a unei infrastructuri rutiere prin intermediul plății unei taxe de drum constituie o prestare de servicii efectuată cu titlu oneros, în sensul articolului 2 punctul 1 din A șasea Directivă.

47 Prin urmare, este necesar să se verifice dacă, astfel cum susține Guvernul Regatului Unit, operatorii în cauză beneficiază, în ceea ce privește activitatea de punere la dispoziție a unei infrastructuri rutiere prin intermediul achitării unei taxe de drum, de scutirea prevăzută la articolul 4 alineatul (5) din A șasea Directivă.

48 Primul paragraf al acestei dispoziții prevede faptul că organismele de drept public nu sunt considerate drept persoane plătitoare de impozit în ceea ce privește activitățile sau operațiunile pe care le desfășoară în calitate de autorități publice.

49 Astfel cum a amintit Curtea în mai multe rânduri, analiza acestui text, în lumina obiectivelor directivei, evidențiază faptul că trebuie să fie îndeplinite cumulativ două condiții pentru a se aplica regula neimpozitării, și anume exercitarea unor activități de către un organism public și exercitarea unor activități desfășurate în calitate de autoritate publică (a se vedea, în special, Hotărârea din 25 iulie 1991, Ayuntamiento de Sevilla, C-202/90, Rec., p. I-4247, punctul 18).

50 În ceea ce privește această din urmă condiție, rezultă dintr-o jurisprudență consacrată a Curții (Hotărârea din 17 octombrie 1989, Comune di Carpaneto Piacentino și alții, 231/87 și 129/88, Rec., p. 3233, punctul 16; Hotărârea din 15 mai 1990, Comune di Carpaneto Piacentino și alții, C-4/89, Rec., p. I-1869, punctul 8, și Hotărârea din 6 februarie 1997, Marktgemeinde Welden, C-247/95, Rec., p. I-779, punctul 17) că activitățile exercitate în calitate de autorități publice, în sensul articolului 4 alineatul (5) primul paragraf din A șasea Directivă, sunt cele desfășurate de organismele de drept public, în cadrul regimului juridic specific acestora, cu excepția activităților pe care le exercită în aceleași condiții juridice ca și operatorii economici privați.

51 Având în vedere această jurisprudență, este necesar să se respingă teza Comisiei, expusă la punctul 37 din prezenta hotărâre, conform căreia un organism acționează „în calitate de autoritate publică” numai pentru activitățile care intră sub incidența noțiunii de autorități publice în sensul strict al acestui termen, care nu include activitatea de punere la dispoziție a unei infrastructuri rutiere, prin intermediul achitării unei taxe de drum.

52 Comisia, a cărei abordare juridică nu a fost astfel acceptată de către Curte, nu a stabilit și nici măcar nu a urmărit să stabilească faptul că, în cazul de față, operatorii în cauză acționează în aceleași condiții ca și un operator economic privat, în sensul jurisprudenței Curții. Dimpotrivă, Regatul Unit a făcut eforturi să demonstreze că activitatea în cauză era îndeplinită de acești operatori în cadrul regimului juridic care le era specific, în sensul aceleiași jurisprudențe.

53 În consecință, trebuie să se constate că Comisia nu a reușit să prezinte Curții probele care să îi permită acesteia să stabilească existența presupusei neîndepliniri a obligațiilor, având în vedere condiția referitoare la exercitarea unei activități în calitate de autorități publice.

54 Cu toate acestea, astfel cum s-a amintit, de asemenea, la punctul 49 din prezenta hotărâre, regula neimpozitării, prevăzută la articolul 4 alineatul (5) din A șasea Directivă, presupune, pe lângă faptul că activitatea în cauză să fie exercitată în calitate de autoritate publică, exercitarea acestei activități de către un organism de drept public.

55 În această privință, Curtea a considerat că o activitate exercitată de către o persoană de drept privat nu este scutită de TVA pentru simplul fapt că aceasta constă în îndeplinirea unor acte care intră sub incidența prerogativelor autorității publice (Hotărârile citate anterior din 26 martie 1987, Comisia/Țările de Jos, punctul 21, și Ayuntamiento de Sevilla, punctul 19). Curtea a dedus din aceasta, la punctul 20 din Hotărârea Ayuntamiento de Sevilla, citată

anterior, că, din moment ce o comună încredințează activitatea de colectare a impozitelor unei persoane terțe independente, nu se aplică exceptarea prevăzută la articolul 4 alineatul (5) din A șasea Directivă. De asemenea, Curtea a hotărât, la punctul 22 din Hotărârea din 26 martie 1987, Comisia/Țările de Jos, citată anterior, că, dacă ar trebui să se ia în considerare faptul că, în exercitarea funcțiilor lor publice, notarii și executorii judecătorești din Țările de Jos exercită prerogativele unei puteri publice în temeiul unei investiții publice, aceștia nu ar putea beneficia totuși de scutirea prevăzută la articolul 4 alineatul (5) din A șasea Directivă, deoarece nu exercită aceste activități sub forma unui organism de drept public, nefiind integrați în organizarea administrației publice, ci sub forma unei activități economice independente, exercitate în cadrul unei profesii liberale.

56 Or, în cazul de față, este cunoscut faptul că, în Regatul Unit, activitatea care constă în punerea la dispoziția utilizatorilor a unei infrastructuri rutiere prin intermediul achitării unei taxe de drum este, în anumite cazuri, exercitată de către operatori de drept privat și nu de către un organism de drept public. În această situație, scutirea prevăzută la articolul 4 alineatul (5) din A șasea Directivă nu se poate aplica.

57 În aceste condiții, trebuie să fie respinsă prima obiecție a Comisiei, în măsura în care aceasta se referă la ipoteza în care activitatea de punere la dispoziția utilizatorilor a unei infrastructuri rutiere este exercitată în Regatul Unit de către un organism de drept public.

58 Guvernul Regatului Unit consideră totuși că punerea la dispoziție a unor infrastructuri rutiere contra plății unei taxe de drum reprezintă o „închiriere de bunuri imobile” în sensul articolului 13 partea B litera (b) din A șasea Directivă, astfel încât prestația respectivă ar fi, în orice caz, scutită de TVA în temeiul acestei dispoziții.

59 O interpretare largă a noțiunii de închiriere în sensul articolului 13 partea B litera (b) din A șasea Directivă este justificată cu atât mai mult cu cât, din lista de excluderi din sfera de aplicare a scutirii prevăzute de această dispoziție, se poate deduce faptul că operațiuni la fel de temporare precum utilizarea unei camere de hotel pentru o singură noapte sau închirierea unor spații pentru parcarele vehiculelor intră, la prima vedere, sub incidența conceptului de închiriere sau de arendare.

60 Conform Guvernului Regatului Unit, în măsura în care TVA este o taxă aplicată furnizării de bunuri și prestațiilor de servicii, este necesar să se întrebe ce anume se obține în principal în schimbul plății. În cazul în care dreptul de a utiliza un teren este accesoriu în raport cu serviciul furnizat, operațiunea este supusă impozitării. Cu toate acestea, în caz de plată a unei taxe de drum, principalul avantaj obținut este dreptul de a utiliza drumul cu taxă, astfel încât operațiunea intră sub incidența scutirii prevăzute la articolul 13 partea B litera (b).

61 Contrar tezei apărute de Comisie, noțiunile de arendare și de închiriere în sensul articolului 13 partea B litera (b) din A șasea directivă nu presupun nici existența unui drept de ocupare exclusiv și nici o durată de exercitare a dreptului de a utiliza un anumit bun. Orice altă interpretare este incompatibilă cu articolul 13 partea B litera (b) punctul 2 din A șasea Directivă, din care rezultă că închirierea spațiilor pentru parcarele vehiculelor intră, la prima vedere, sub incidența arendării sau închirierii în sensul acestei dispoziții. Astfel, un contract de acest tip nu implică o utilizare exclusivă a spațiului pentru parcare și nici măcar a unui anumit loc din parcare.

62 Guvernul pârât precizează că taxele de drum private au fost întotdeauna considerate în Regatul Unit ca reprezentând contraprestația pentru acordarea unei autorizații („licență”) de trecere pe un teren, scutită de TVA în temeiul articolului 13 partea B litera (b), dat fiind că persoana care acordă autorizația consimte ca drepturile asupra terenului său să fie afectate într-un mod definit și convențional. Analiza juridică a unei autorizații de traversare a unui teren nu este, în scopul TVA, diferită de cea aplicabilă autorizației de ocupare a unei camere de hotel sau de închirierea unei locuințe.

63 Este necesar să se sublinieze, de la început, că, în conformitate cu o jurisprudență constantă, scutițiile prevăzute la articolul 13 din A șasea Directivă constituie noțiuni autonome de drept comunitar (a se vedea, în special, Hotărârea din 15 iunie 1989, Stichting Uitvoering Financiële Acties, 348/87, Rec., p. 1737, punctul 11; Hotărârea din 11 august 1995, Bulthuis-Griffioen, C-453/93, Rec., p. I-2341, punctul 18, și Hotărârea din 5 iunie 1997, SDC, C-2/95, Rec., p. I-3017, punctul 21). Prin urmare, acestea trebuie să capete o definiție comunitară.

64 De asemenea, conform unei jurisprudențe constante, termenii utilizați pentru a desemna scutițiile prevăzute la articolul 13 din A șasea Directivă trebuie să aibă o interpretare strictă, având în vedere faptul că acestea constituie derogări de la principiul general conform căruia se percepe TVA pentru orice prestare de servicii efectuată cu titlu oneros de către o persoană plătitoare de impozit (a se vedea, în special, Hotărârea Stichting Uitvoering Financiële Acties, citată anterior, punctul 13; Hotărârea Bulthuis-Griffioen, citată anterior, punctul 19; Hotărârea SDC, citată anterior, punctul 20, și Hotărârea din 7 septembrie 1999, Gregg, C-216/97, Rec., p. I-4947, punctul 12).

65 În această privință, este necesar să se constate că formularea de la articolul 13 partea B litera (b) din A șasea Directivă nu aduce nicio clarificare în ceea ce privește sfera de aplicare a termenilor „arendare” sau „închiriere de bunuri imobile”.

66 Cu siguranță, noțiunea de „închiriere de bunuri imobile”, în sensul acestei dispoziții, este, în anumite privințe, mai extinsă decât cea consacrată în diverse drepturi naționale. Astfel, dispoziția menționată vizează, în special, pentru a-l exclude de la scutire, contractul hotelier („operațiuni de cazare ... în cadrul sectorului hotelier”), care, ținând seama de importanța primordială a serviciilor furnizate de hotelier și de controlul pe care acesta din urmă îl exercită asupra utilizării imobilului de către clienți, nu este considerată, în anumite legislații naționale, drept contract de închiriere.

67 În afară de cazurile speciale vizate în mod expres la articolul 13 partea B litera (b) din A șasea Directivă, noțiunea de „închiriere de bunuri imobile” trebuie totuși să facă obiectul unei interpretări stricte. Astfel cum s-a amintit la punctul 64 din prezenta hotărâre, aceasta constituie o excepție de la regimul general al TVA-ului, consacrat în această directivă.

68 Prin urmare, nu pot fi incluse în această noțiune contractele caracterizate, precum în cazul de față, de lipsa acordului cu privire la durata de utilizare a bunului imobil, element esențial al contractului de închiriere.

69 Astfel, în cazul punerii la dispoziție a unei infrastructuri rutiere, ceea ce interesează utilizatorul este posibilitatea care îi este oferită de a efectua un anumit parcurs într-un mod

rapid și cu o siguranță mai mare. Durata de utilizare a infrastructurii rutiere nu este luată în considerare de către părți, în special în vederea stabilirii prețului.

70 Având în vedere ansamblul considerentelor anterioare, este necesar să se constate că, neimpozitând cu TVA taxele de drum încasate pentru utilizarea drumurilor și a podurilor cu taxă în contrapartidă pentru serviciul adus utilizatorilor, în cazul în care acesta nu este furnizat de către un organism de drept public, în sensul articolului 4 alineatul (5) din A șasea Directivă, Regatul Unit nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolelor 2 și 4 din această directivă.

Cu privire la a doua obiecție

71 Comisia amintește că normele comunitare referitoare la perceperea resurselor proprii TVA sunt prevăzute în Regulamentul nr. 1553/89, care a înlocuit, de la 1 ianuarie 1989, Regulamentul nr. 2892/77, modificat.

72 În această privință, Comisia subliniază că, în cazul în care o persoană impozabilă efectuează o operațiune care intră sub incidența articolelor 2 și 4 din A șasea Directivă, consumatorul final al acestei livrări de bunuri sau al acestei prestări de servicii este debitor de TVA și, în mod corespunzător, dispozițiile referitoare la plata resurselor proprii TVA se aplică pentru statul membru în care s-a încasat TVA-ul.

73 Comisia consideră că, în cazul în care există o încălcare a celei de-A șasea Directive și, prin urmare, în cazul în care baza de calcul a resurselor proprii TVA este redusă, aceasta trebuie să fie creditată cu suma resurselor proprii aferente taxei care ar fi trebuit să fie încasată, sub sancțiunea de a suferi un prejudiciu financiar care trebuie să fie compensat prin contribuția bazată pe produsul intern brut. Astfel de încălcări cauzează, prin urmare, un prejudiciu financiar celorlalte state membre și, în consecință, nu respectă principiul egalității.

74 În ceea ce privește plata dobânzilor pentru întârziere, Comisia amintește că, în conformitate cu Curtea, dobânzile moratorii prevăzute la articolul 11 din Regulamentul nr. 1552/89 sunt datorate pentru „orice întârziere” și sunt exigibile oricare ar fi motivul pentru care înscrierea în contul Comisiei a fost făcută cu întârziere (a se vedea, de exemplu, Hotărârea din 22 februarie 1989, Comisia/Italia, 54/87, Rec., p. 385, punctul 12).

75 Comisia consideră că a acordat Guvernului Regatului Unit un termen suficient pentru a pune capăt încălcării și a atras atenția asupra faptului că dobânzile pentru întârziere sunt datorate pentru sumele din resursele proprii TVA care nu au fost plătite de către Regatul Unit, ca urmare a neaplicării TVA-ului asupra taxelor rutiere.

76 Este necesar să se amintească faptul că, în temeiul articolului 1 din Regulamentul nr. 1553/89, resursele proprii TVA rezultă din aplicarea unui coeficient unitar la baza stabilită în conformitate cu acest regulament și că, în conformitate cu articolul 2 alineatul (1) din regulamentul menționat, baza respectivă este determinată pornind de la operațiunile impozabile prevăzute la articolul 2 din A șasea Directivă.

77 Or, în măsura în care taxele de drum încasate în contrapartidă pentru utilizarea anumitor infrastructuri rutiere în Regatul Unit nu au fost supuse TVA-ului, sumele corespunzătoare nu au fost luate în considerare în vederea stabilirii bazei resurselor proprii TVA, astfel încât Regatul Unit a încălcat, de asemenea, reglementarea referitoare la sistemul resurselor proprii ale Comunităților.

78 Pe de altă parte, dobânzile pentru întârziere pretinse de către Comisie își găsesc temeiul la articolul 11 din Regulamentul nr. 1552/89. Astfel cum a amintit aceasta în mod întemeiat, dobânzile moratorii sunt exigibile indiferent de motivul pentru care înscrierea în contul Comisiei a fost efectuată cu întârziere (a se vedea, în special, Hotărârea Comisia/Italia, citată anterior, punctul 12).

79 Cu toate acestea, este necesar să se solicite să se stabilească dacă faptul că s-au scurs mai mult de șapte ani între notificarea avizului motivat și introducerea prezentei acțiuni are vreo influență asupra sferei de aplicare a obligației Regatului Unit de a plăti *a posteriori* sume în temeiul reglementării referitoare la resursele proprii ale Comunităților.

80 În ciuda absenței unui termen de prescripție referitor la recuperarea TVA-ului, atât în A șasea Directivă (Hotărârea din 19 noiembrie 1998, SFI, C-85/97, Rec., p. I-7447, punctul 25), cât și în reglementarea referitoare la resursele proprii ale Comunităților, cerința fundamentală de certitudine juridică poate să se opună totuși ca, în cadrul unei proceduri în neîndeplinirea obligațiilor care urmărește plata *a posteriori* a resurselor proprii, Comisia să poată întârzia, pe perioadă nedeterminată, decizia de a iniția faza contencioasă a acesteia (a se vedea, *mutatis mutandis*, Hotărârea din 14 iulie 1972, ACNA/Comisia, 57/69, Rec., p. 933, punctul 32).

81 În această privință, este necesar să se amintească faptul că, în conformitate cu articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1553/89, statele membre trebuie să transmită Comisiei un raport care să indice suma totală a bazei resurselor proprii TVA, care este aferentă anului calendaristic precedent și căreia i s-a aplicat coeficientul unitar vizat la articolul 1 din același regulament, în vederea stabilirii resurselor proprii TVA.

82 În conformitate cu articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1553/89, rectificările care trebuie aduse, din orice motiv, rapoartelor prevăzute la articolul 7 alineatul (1), în ceea ce privește exercițiile financiare precedente, sunt efectuate de comun acord între Comisie și statul membru în cauză. În absența unui acord cu statul membru și după o nouă examinare, Comisia adoptă măsurile pe care le consideră necesare pentru aplicarea corectă a acestui regulament.

83 Articolul 9 alineatul (2) din același regulament prevede:

„(2) După data de 31 iulie a celui de-al patrulea an următor exercițiului dat, raportul anual prevăzut în articolul 7 alineatul (1) nu se mai rectifică, cu excepția punctelor notificate înainte de acest termen fie de către Comisie, fie de către statul membru în cauză.”

84 Această dispoziție, care cu siguranță nu vizează situația în care s-a inițiat o procedură privind neîndeplinirea obligațiilor în temeiul articolului 169 din tratat, dovedește, cu toate

acestea, cerințe de certitudine juridică în domeniul bugetar, în măsura în care aceasta exclude orice rectificare după ce s-au scurs patru exerciții bugetare.

85 Este necesar să se admită că aceleași considerente de certitudine juridică justifică o aplicare, prin analogie, a normei enunțate în dispoziția menționată, în cazul în care Comisia decide să inițieze o procedură privind neîndeplinirea obligațiilor, cu scopul de a obține plata *a posteriori* a resurselor proprii TVA.

86 În consecință, Comisia, care a decis să introducă prezenta acțiune abia la 21 octombrie 1997, are dreptul să solicite plata *a posteriori* a resurselor proprii TVA, majorate cu dobânzi pentru întârziere, abia începând cu exercițiul bugetar 1994.

87 Având în vedere ansamblul considerentelor anterioare, este necesar să se constate că, nepunând la dispoziția Comisiei, în calitate de resurse proprii TVA, sumele corespunzătoare TVA-ului care ar fi trebuit să fie încasat din taxele percepute pentru utilizarea drumurilor și a podurilor supuse taxei de drum, majorate cu dobânzi pentru întârziere, Regatul Unit nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul Regulamentelor nr. 1553/89 și 1552/89.

Cu privire la limitarea efectelor hotărârii

88 Guvernul Regatului Unit consideră că, în cazul în care Curtea se pronunță în favoarea tezei apărute de către Comisie, orice constatare a neîndeplinirii obligațiilor trebuie să fie declarată ca având efect doar pentru viitor.

89 În primul rând, nimic nu împiedică impunerea de către Curte a unei limitări în timp a efectelor unei hotărâri în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, posibilitatea de a stabili sfera de aplicare a unei hotărâri, care este prevăzută în mod expres la articolul 174 din Tratatul CE (devenit articolul 231 CE), în legătură cu acțiunile în anulare, fiind deja recunoscută în ceea ce privește hotărârile pronunțate în temeiul articolului 177 din Tratatul CE (devenit articolul 234 CE).

90 În al doilea rând, în cazul de față, sunt îndeplinite condițiile pentru o astfel de limitare. O hotărâre în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, care ar produce efecte înainte de data pronunțării sale ar obliga Regatul Unit să plătească Comisiei o sumă considerabilă, majorată cu dobânzi pentru întârziere, care ar trebui să fie asigurate din resursele sale generale, având în vedere că aceste fonduri nu ar putea fi recuperate de la persoanele care au utilizat respectivele drumuri și poduri cu taxă în perioada în cauză. În plus, aceste consecințe financiare au fost agravate ca urmare a perioadei lungi de inactivitate a Comisiei, ulterior răspunsului Regatului Unit la avizul motivat, inactivitate din care, de altfel, Regatul Unit era îndreptățit să deducă faptul că argumentele pe care le prezentase ca răspuns la avizul motivat fuseseră acceptate ca fiind conforme cu legea sau, cel puțin, că Comisia nu urma să introducă o acțiune împotriva sa, în temeiul pretensei încălcări. Astfel, faptul că în Regatul Unit nu a fost încasat TVA-ul pentru taxele de drum este de bună credință și în temeiul unei interpretări sincere și rezonabile a normelor pertinente, adusă la cunoștința Comisiei de către Regatul Unit în timpul fazei precontencioase. În această privință, Regatul Unit invocă principiul certitudinii juridice și al protecției încrederii legitime. În ultimul rând, calculul resurselor proprii în cauză ar depinde de ipoteze imprecise și imposibil de verificat.

91 Este necesar să se amintească faptul că limitarea efectelor unei hotărâri cu privire la o cerere de interpretare pare cu totul excepțională. Curtea nu a recurs la această soluție decât în împrejurări bine stabilite, atunci când exista un risc de repercusiuni economice grave, în special din cauza numărului ridicat de raporturi juridice constituite de bună credință, pe baza reglementării considerate ca fiind în vigoare în mod valabil, și în cazul în care se constata că persoanele de drept privat și autoritățile naționale au fost incitate să adopte un comportament neconform cu reglementarea comunitară, din cauza unei incertitudini obiective și semnificative în ceea ce privește sfera de aplicare a dispozițiilor comunitare, incertitudine la care este posibil să fi contribuit chiar comportamentele adoptate de alte state membre sau de Comisie (Hotărârea din 11 august 1995, Roders și alții, C-367/93–C-377/93, Rec., p. I-2229, punctul 43).

92 Or, chiar dacă asemenea considerente pot conduce la o limitare în timp a efectelor unei hotărâri pronunțate în temeiul articolului 169 din tratat, este suficient să se constate că, în cazul de față, autoritățile din Regatul Unit nu pot susține în mod util că au fost incitate la un comportament neconform cu reglementarea comunitară, datorită unei incertitudini obiective și semnificative în ceea ce privește sfera de aplicare a dispozițiilor comunitare.

93 Pe de o parte, majoritatea statelor membre care dispun de infrastructuri rutiere cu taxă aplică TVA taxelor aferente utilizării acestora. Pe de altă parte, cel târziu de la inițierea împotriva Regatului Unit a unei proceduri privind neîndeplinirea obligațiilor, prin care se pretindea tocmai faptul că scutirea de TVA a taxelor rutiere era incompatibilă cu dreptul comunitar, acest stat membru ar fi trebuit să adopte măsurile necesare pentru a evita preținsele prejudicii și dificultăți.

94 În această privință, deși perioada care s-a scurs între răspunsul Regatului Unit la avizul motivat și introducerea prezentei acțiuni pare, cel puțin la prima vedere, anormal de lungă, este la fel de adevărat că nu s-a pretins că, în cursul acestei perioade, Comisia și-a manifestat intenția de a abandona procedura privind neîndeplinirea obligațiilor în cauză. Dimpotrivă, astfel cum a subliniat Comisia la ședința în fața Curții, fără a fi contrazisă, această instituție a solicitat în fiecare an resursele proprii în cauză de la statele membre care nu aplicaseră TVA taxelor încasate pentru utilizarea infrastructurilor rutiere cu plată.

95 În cele din urmă, în ceea ce privește consecințele întârzierilor imputabile Comisiei, Regatul Unit le-ar fi putut evita, calculând și punând la dispoziția Comisiei sumele solicitate (a se vedea, în special, în acest sens, Hotărârea din 16 mai 1991, Comisia/Țările de Jos, citată anterior, punctul 39).

96 Prin urmare, este necesar să se respingă cererea Regatului Unit de limitare a efectelor prezentei hotărâri.

Cu privire la cheltuielile de judecată

97 În temeiul articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată la plata cheltuielilor de judecată, în cazul în care s-a solicitat acest lucru de partea care a câștigat. Întrucât Comisia a solicitat obligarea Regatului Unit la plata cheltuielilor de judecată iar acesta a căzut în pretenții cu privire la aspectele esențiale, Regatul Unit trebuie să fie obligat la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA,

declară și hotărăște:

1) Prin neimpozitarea cu taxa pe valoarea adăugată a taxelor percepute pentru utilizarea drumurilor și podurilor supuse taxei de drum, în contrapartidă pentru serviciul furnizat utilizatorilor, în cazul în care acesta nu este furnizat de către un organism de drept public în sensul articolului 4 alineatul (5) din A șasea Directivă 77/388/CEE a Consiliului din 17 mai 1977 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – sistemul comun de taxă pe valoarea adăugată: bază unitară de evaluare, și prin nepunerea la dispoziția Comisiei Comunităților Europene, în calitate de resursele proprii care provin din taxa pe valoarea adăugată, sumele care corespund taxei care ar fi trebuit să fie percepută din taxele de drum menționate, majorate cu dobânzi pentru întârziere, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolelor 2 și 4 din directiva menționată și din Regulamentul (CEE, Euratom) nr. 1553/89 al Consiliului din 29 mai 1989 privind regimul unitar definitiv de colectare a resurselor proprii provenite din taxa pe valoarea adăugată și Regulamentul 1552/89 al Consiliului din 29 mai 1989 de aplicare a Deciziei 88/376/CEE, Euratom privind sistemul resurselor proprii ale Comunităților.

2) Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord este obligat la plata cheltuielilor de judecată.

Rodríguez Iglesias	Moitinho de Almeida	Sevón	
Schintgen	Kapteyn	Gulmann	Puissochet
Jann	Ragnemalm	Skouris	Macken

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 12 septembrie 2000.

Grefier
R. Grass

Președinte
G. C. Rodríguez Iglesias